

Aš ir tu – tai du!.

Kūdikiai ir matematika

Kada kūdikis pradeda mokytis matematikos? Matematika yra sekų mokslas, o sekas kūdikis pastebi beveik nuo pat gimimo. Jau pirmomis savaitėmis jis pradeda suprasti dienos ritmą. Ritmas, kaip žinome, remiasi kartojimu, o kartojimas – jau seka! Viena pirmųjų sekų yra ir mamos veido išraiškos: kūdikis labai greitai pradeda atskirti, kada mama džiaugiasi, o kada – liūdi.

Jau ant dviejų kojų

Jeigu nepradėjote skaityti knygelių vaikui anksčiau, nuo pirmojo gimtadienio, jau būtinai pradėkite. Skaitydami skaičiuokite daiktus paveikslėliuose, įvardykite, ką matote: "Žiūrėk, viena karvytė!", "Vajė, du drugeliai skrenda!" Jau vaikstantiems vaikams nepaprastai patinka tirti pasaulį visais savo pojūčiais.

Ūgtelėję skaičiuotojai

Nuo maždaug trejų metų vaikai jau gali būti tikri matematikai! Jūsų užduotis – kad matematika suptų vaiką. Matematiką reikia JAUSTI, nes ji mus supa kasdienybėje, ji YRA kasdienybės dalis!

Skaičius, žodis, kiekis

Iš tiesų vaikai yra labai imlūs ir gali kartu išmokti ir skaičiaus pavadinimą, ir skaičiaus grafinę išvaizdą. Idėja, kad skaičius "2" reiškia tą patį, ką žodis "du", kartu reiškia du vienetus, (pavyzdžiui, du batukus – po vieną kiekvienai kojai) yra labai svarbi matematinio mąstymo raidai. O raida yra sparčiausia, kai veikla vyksta natūralioje vaiko aplinkoje per žaidimą. Matematika turi būti taikoma praktiškai! Tik tada matematiku būti smagu.

Prieš pradėdant lankyti mokyklą būtų gerai, jei vaikas turėtų susiformavusias

- kiekio** (vienas, daug, keletas, mažai, (daugiau, mažiau), lygiai, kiekvienas, visi, likusieji),
- dydžio** (daugiau, mažiau, po lygiai, vienodai, visas daiktas, daikto dalis, didelis, mažas, aukštas, žemas, storas, plonas, ilgas, trumpas, platus, siauras),
- erdvės** (ant, po, už, prieš, šalia, kairėje, dešinėje (į kairę, į dešinę), toli, arti, aukštai, žemai, viršuje, apačioje, priekyje, iš paskos, gale, viduryje, pirmas, paskutinis, pirmyn, atgal),
- svorio** (sunkus, lengvas, sunkesnis, lengvesnis, vienodo svorio),
- laiko** (pavasaris, vasara, rudenį, žiema, rytas, diena, vakaras, naktis, vakar, šiandien, rytoj, savaitgalis, pirmadienis, antradienis ir t.t.) sąvokas,
- žinotų **pagrindinių geometrinių figūrų** (skritulys, kvadratas, trikampis, keturkampis) pavadinimus,
- pažintų **skaitmenis** iki 5 ar 10.

Sudėties ir atimties esmės suvokimui reikalingos sąvokos buvo, liko, iš viso, pasidarė kartu, pridėti, atimti.

Visa tai užtikrintų sėkmingą matematikos mokymosi pradžią. Skaičiuoti ir mokytis reikalingų matematikai sąvokų galima vartant knygutes, tvarkant žaislus ar batus, einant gatve ar važiuojant autobusu. Aplink tiek daug daiktų, kuriuos galime suskaičiuoti, palyginti, dėti vieną prie kito (dideles sagas prie didelių, mažas prie mažų ir pan.). Atkreipkime vaiko dėmesį į tai, kas vyksta aplink, eidami pasivaikščioti („parodyk, kuris medis aukštas, o kuris žemas“, „kuris storas, kuris plonas“, „ko čia daugiau: berniukų ar mergaičių“, „kuris vaikas aukščiausias, žemiausias?“). Pastebėkite, kad takelis siauras, o gatvė plati. Pasirinkite kokį daiktą netoliese ir suskaičiuokite, kiek iki jo žingsnių. Po to pasirinkite kitą daiktą ir bandykite atspėti, daugiau ar mažiau bus iki jo žingsnių. Patikrinkit skaičiuodami žingsnius: „O kiek žingsnių galėtų būti iki tų laiptų?“. Galima pirma bandyti atspėti, o paskui pasitikrinti suskaičiuojant ir bet kokią daiktų grupę. Taip formuojasi kiekio suvokimas. Mokytis skaičiuoti galima žaidžiant stalo žaidimus ir skaičiuojant kauliuko „akutes“.

Nepamirškite pastebėti skaitmenis vartydami knygeles, eidami pasivaikščioti ir apžiūrinėdami namus ar automobilių numerius, reklamines iškabas.

Sudėties ir atimties galima mokytis stebint straksinčius paukščiukus ar valgant pyragaičius. Tai bus ir tekstinių uždavinių suvokimo pagrindas, jei skaičiuosite kiek jų buvo, kiek suvalgėte, kiek liko ir pan.

Erdvinių sąvokų galima mokytis žaidžiant kamuoliu: kamuolys virš galvos, ant žemės, metam į kairę, į dešinę, pirmyn, atgal. Orientacijos plokščiojoje erdvėje galima mokytis dėliojant mozaiką, lipdant ornamentus iš gamtinės medžiagos ant plastilinu padengtos lentelės. „Priklijuok lapą lentelės viduryje, o po juo priklijuok saulėgražas. Kairėje pusėje padarykim iš akmenukų kalną, dešinėje iš grikių upę“ ir pan.

Svarbu, kad vaikui būtų smagu leisti laiką kartu su jumis, kad nejaustų jokie „spaudimo“ ir mokymo, kad patirtų kuo daugiau sėkmės ir teigiamų emocijų.